

Nr 64.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till A. E. F. Andersson i anledning av sjukdom ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 14 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PERSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld anför:

Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken förordning trätt i kraft den 1 januari 1928. Genom nämnda förordning har förordningen den 18 juni 1909 (nr 89 sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, upphävts, dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1928, skall bedömas enligt äldre bestämmelser.

Bihang till lagtima riksdagens protokoll 1941. 1 saml. Nr 64.

I 1 § av förordningen den 18 juni 1909 stadgas, att därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad, eller därest person, som nu nämnts, skadas under tjänstgöring i krig, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

Framställning om ersättning skall göras inom viss tid från det tjänstgöringen upphörde eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades.

I en den 10 april 1940 dagtecknad skrift har Artur Erik Ferdinand Andersson, Lotsbyn, Lillebyn, hos Kungl. Maj:t anhållit att få komma i åtnjutande av ersättning för sjukdom, som han skulle hava ådragit sig under militärtjänstgöring år 1920.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson fullgjort värnplikts-tjänstgöring vid dåvarande Västgöta regemente under tiden från och med den 26 juni till och med den 10 oktober 1920, att han under samma tjänstgöring vårdats å militärt sjukhus under tiden den 12—22 augusti 1920 för sömnsjuka, att han sedan omkring sju år tillbaka emellanåt haft anfall av sjukdomen, att han åren 1920, 1921 och 1925 fullgjort honom åliggande repetitionsövningar, samt att han under landstormstjänstgöring i februari 1940 konstaterats lida av kronisk hjärninflammation och till följd härav förklarats oduglig till krigstjänst.

I utlåtande den 20 augusti 1940 över Anderssons ifrågavarande ansökning har *riksförsäkringsanstalten* anfört bland annat följande:

Jämlikt 12 § i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse sagda författningsrum erhållit genom förordningen den 4 juni 1920 (nr 305) är rätten till ersättning förverkad, därest ej framställning om ersättning i anledning av skada göres inom tre år från det för värnpliktig tjänstgöringen samt för volontär vid hären och för den som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap anställningen upphört eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades eller där fråga är om ersättning i anledning av dödsfall från det döden inträdde.

Då förevarande framställning ingivits först sedan mer än tio år förflutit sedan sjukdomen yppades, måste jämväl enligt bestämmelserna i förordningen den 4 mars 1862 om preskription och om kallelse å okända borgenärer Andersson anses hava förlorat sin talan i fråga om rätt till ersättning i förevarande fall.

För den händelse Kungl. Maj:t emellertid skulle finna skäligt, att, utan hinder av att framställning om ersättning icke gjorts inom föreskriven tid, ersättning beredes Andersson jämlikt grunderna för oförmålda förordning, under förutsättning att militärtjänstgöringen skäligen kan antagas hava bidragit till hans ifrågavarande sjukdom, har *riksförsäkringsanstalten* provat ärendet i sistnämnda hänseende. Härvid har *riksförsäkringsanstalten* funnit den sjukdom, varav Andersson nu lider, hava ådragits under sådana förhållanden, att anstalten, därest framställning om ersättning gjorts inom därför föreskriven tid, skulle hava tillerkänt sökanden ersättning jämlikt berörda förordning.

Vidare hava *arméförvaltningens civila departement* och *sjukvårdsstyrelse* i utlåtande i ärendet den 17 september 1940 anfört följande:

Enligt sjukvårdsstyrelsens åsikt får sökandens värnpliktstjänstgöring år 1920 anses hava förorsakat eller bidragit till uppkomsten av sökandens nuvarande sjukdomstillstånd.

Vid sådant förhållande och då riksdagen tidigare i liknande fall medgivit, att ersättning finge utgå enligt grunderna för 1909 års militärsättningsförordning, oaktat framställning om ersättning gjorts sedan mer än tio år förflutit från det sjukdomen yppades eller militärtjänstgöringen upphörde, få *arméförvaltningens civila departement* och *sjukvårdsstyrelse*, under åberopande av vad riks försäkringsanstalten anfört i sitt den 20 augusti 1940 över förevarande ansökning avgivna yttrande, i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att till sökanden må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom föreskriven tid — från och med den 1 januari 1940 från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för åberopade förordningen kan anses berättigad.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att riks försäkringsanstalten funnit, att Andersson ådragit sig den sjukdom, varav han enligt läkarintyg lider, under sådana förhållanden, att ersättning enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, kunde hava tillerkänts honom, därest framställning därom gjorts inom därför föreskriven tid, men att på grund av mellankommen preskription Andersson måste anses hava förlorat sin talan i fråga om rätt till ersättning i förevarande fall. Emellertid har riksdagen tidigare i vissa fall medgivit, att ersättning enligt grunderna för nyssnämnda förordning finge utgå, oaktat framställning om ersättning gjorts sedan mer än tio år förflutit från det sjukdomen yppades. Med hänsyn härtill och då billighetsskäl tala för att Andersson må komma i åtnjutande av den ersättning, vartill han varit berättigad, därest framställning därom gjorts inom föreskriven tid, får jag tillstyrka, att sådan ersättning beredes honom. Ersättningen torde böra utgå från och med den 1 januari 1941.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Artur Erik Ferdinand Andersson må — utan hinder därav, att anspråk på ersättning icke framställts inom behörig tid — från och med den 1 januari 1941 från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, kan anses berättigad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Johan Treschow.